DOCUMENT RESUME

ED 460 625 FL 025 597

AUTHOR	Kaivapalu, Annekatrin
TITLE	Eesti Ja Vene Opilased Soome Kaandsona Mitmuse Vormide Moodustajatena: Testi Tulemuste Statistiline Ulevaade (Learning Finnish as a Second Language in Estonia: Results of a Test).
PUB DATE	1998-00-00
NOTE	17p.; In: Puolin ja toisin: Suomalais-virolaista kielentutkimusta. AFinLAn vuosikirja 1998 (On Both Sides: Finnish-Estonian Research on Language. AFinLA Yearbook 1998); see FL 025 589. Paper presented at "Linguistics in Estonia and Finland: Crossing the Gulf" Symposium (Tallinn, Estonia, November 14-15, 1997). Contains an English abstract.
PUB TYPE	Reports - Research (143) -- Speeches/Meeting Papers (150)
LANGUAGE	Estonian
EDRS PRICE	MF01/PC01 Plus Postage.
DESCRIPTORS	College Students; Comparative Analysis; *Finnish; Foreign Countries; Grade 11; Grade 12; High Schools; Higher Education; *Language Tests; Morphology (Languages); *Plurals; Second Language Learning; Testing; Translation; Uncommonly Taught Languages
IDENTIFIERS	Estonians; Russians; *Tallinn Pedagogical University (Estonia)

ABSTRACT

This report is based on a test that was arranged in April and May of 1997 among first- and second-year students at Tallinn Pedagogical University who studied the Finnish language as a general subject and among the students of the eleventh and twelfth grades in some Estonian secondary schools. There were among 105 Estonians and 25 Russians among the answerers. All had studied Finnish for at least one school year, the results of the test showed that the mother tongue does not help Estonians in forming the plural forms of the Finnish nominals. Compared with the Estonian students' answers, the percentage of correct answers of the Russian students is much higher only in the case of gradational words. It is much more difficult to choose the correct stem than the case and the plural allomorph: the more uninflected the stem is, the less mistakes are made. Expectedly, both Estonians and Russians succeeded best in forming the plural forms of the nominatives. The least correct forms were to be found in the Russians' translatives and in the Estonians' illatives. The results of the Estonians varied most in illative, while in the Russians' answers, the greatest variation was in nominative and translative. (Author/VWL)

Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made
from the original document.

ED 460 625

Luukka, M.-R., S. Salla & H. Dufva (toim.) 1998. Puolin ja toisin. AFinLAn vuosikirja 1998. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja no. 56. Jyväskylä. s. 115–129.

EESTI JA VENE ÕPILASED SOOME KÄÄNDSÕNA MITMUSE VORMIDE MOODUSTAJATENA. TESTI TULEMUSTE STATISTILINE ÜLEVAADE

Annekatrin Kaivapalu
Tallinna Pedagoogikaülikool

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)
This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.
• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
Kaja Mankla
TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

FL 025 597

BEST COPY AVAILABLE

Luukka, M.-R., S. Salla & H. Dufva (toim.) 1998. Puolin ja toisin. AFinLAn vuosikirja 1998. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja no. 56. Jyväskylä. s. 115–129.

EESTI JA VENE ÕPILASED SOOME KÄÄNDSÕNA MITMUSE VORMIDE MOODUSTAJATENA. TESTI TULEMUSTE STATISTILINE ÜLEVAADE

Annekatrin Kaivapalu
Tallinna Pedagoogikaülikool

The report is based on the test which was arranged in April and May 1997 among the first- and second-year students of Tallinn Pedagogical University who studied the Finnish language as a general subject and among the students of the 11th and 12th grades in some Estonian secondary schools. There were 105 Estonians and 25 Russians among the answerers. All had studied Finnish for at least one schoolyear.

The results of the test showed that the mother tongue does not help Estonians in forming the plural forms of the Finnish nominals. Compared with the Estonian students' answers, the percentage of the correct answers of the Russian students is higher in most types of nominals and in all the cases. The percentage of the correct answers of the Estonian students compared with the Russian students is higher only in the case of gradational words. It is much more difficult to choose the correct stem than the case and the plural allomorph: the more uninflected the stem is, the less mistakes are made. Expectedly, both Estonians and Russians succeeded best in forming the plural forms of nominatives. The least correct forms were to be found in the Russians' translatives and in the Estonians' illatives. The results of the Estonians varied most in illative, while in the Russians' answers, the greatest variation was in nominative and translative.

Keywords: plural forms of the Finnish nominals, Estonian and Russian pupils, context-free words

Tõenäoliselt on kõik soome keele õppijad pidanud palju vaeva nägema soome keeruka morfoloogia omandamisel. Olukorda raskendab asjaolu, et peaaegu puuduvad uurimused, milles vaadeldakse soome morfoloogiat keeleõppija seisukohalt, olgu keeleõppija siis täiskasvanu või laps (Martin 1990: 89). Maisa Martini väitekirjas "The Map and the Rope" (1995) on avaldatud tulemused käändevormide moodustamise kohta täiskasvanud keeleõppijate poolt. Keeleõppijate emakeeled olid väga erinevad ja nende hulgas oli ka üks eestlane.

Eestlasest soome keele õppija on veidi erandlikus olukorras võrreldes nendega, kelle emakeeleks on mõni indoeuroopa keel. Ühest küljest on lähedases sugulaskeeles paljugi tuttavat ning õppimine tundub lihtsana. See

tõdemus võib põhjustada aga psühholoogiliselt vale lähtekoha. On ju kõigile tuttav tavaarvamus: kõik eestlased oskavad soome keelt ja kõik soomlased oskavad eesti keelt. Teisest küljest märgatakse varsti, et kunagi ei tea ette, millal emakeele eeskuju aitab, millal mitte, mida õpitavast keelest juba oskad ja mis tuleb alles omandada (Remes 1995: 7). Kuna nii eesti kui ka soome keel on tuntud kui rikka ja mitmekesise, kuid mitmeski mõttes erineva morfoloogiaga keeled, on interferentsi võimalikkus morfoloogilisel tasandil erakordselt suur (Sulkala 1994: 111). Soome ja eesti käändsüsteemides on paljude sarnasuste kõrval olulisi erinevusi, mis on peamiselt tingitud keelte erineva arengu käigus toimunud muutustest (Remes 1995: 8–17). Märkimisväärseid erinevusi esineb soome käändsõna mitmuse moodustamisel (Hint 1986: 57–62, Remes 1995: 108–115).

Kuna paljude õpetajate kogemused näitavad, et eesti õpilastel on raskusi soome käändsõna mitmuse vormide moodustamise ja omandamisega, küsitlesin 1997.a. aprilli- ja maikuus Eesti keskkoolide ja gümnaasiumide soome keele õpetajaid, et teada saada, kas ja milliseid probleeme on käändsõna mitmuse õpetamisel. Küsitluslehtedele vastati küll tagasihoidlikult, kuid peaaegu kõik õpetajad pidasid käändsõna mitmuse vormide moodustamist raskeks, mõnel juhul ka keskmise raskusega valdkonnaks soome keele grammatikas. Õpetajate arvates on kõige raskem õige tüvevariandi valik. Narva Humanitaar-gümnaasiumi õpetaja juhtis tähelepanu asjaolule, et vene õpilaste jaoks raskendab mitmuse moodustamist astmevaheldus.

Õpilastel palusin sooritada kolmest osast koosneva testi:

1) kontekstivabad sõnad
2) õige mitmuse käändevormi valik lausekontekstis
3) ainsuslike lausete muutmine mitmuslikeks

Eesti keskkoolides ja gümnaasiumides on viimastel õppeaastatel Haridusministeeriumi soovitusel põhiõpikutena kasutusel olnud kaks õpikut:

1) Ilmar Tomuski "Soome keele õpik keskkoolile" (Tomusk 1994)
2) Kaare Sarki "Yy kaa koo. Suomea kouluille 1 (Sark 1994) ja 2 (Sark 1995)"

Et Ilmar Tomuski raamatus on suurepärane jutustavas laadis grammatika, sealhulgas soome muuttüüpide käsitlus (Õispuu 1997: 20), lähtusin sõnade valikul just selles õpikus esitatud käändtüüpidest (Tomusk 1994: 49–60). Püüdsin näitesõnad valida nii, et erinevad tüvevaheldused oleksid võimalikult täielikult esindatud.

Testi esimeses osas anti õpilastele 30 sõna ainsuse nominatiivis ning paluti neil moodustada mitmuse nominatiiv, genitiiv, partitiiv, illatiiv ja translatiiv. Testi teine ja kolmas osa olid mõeldud esimese osa tulemuste kontrolliks. Teises osas paluti õpilastel kirjutada lünka õige mitmuse vorm,

kolmandas osas teisendada ainsuslikud laused mitmuslikeks (vt. lisa 1). Testi esimese, teise ja kolmanda osa sõnad olid erinevad, kuid samatüübilised. Näiteks tuli testi esimeses osas käänata sõna *sieni*, teises osas kirjutada õiges vormis lünka sõna *kieli* ning kolmandas panna mitmusesse sõna *pieni*, mis kõik kuuluvad Ilmar Tomuski õpikus *nuori*-tüüpi (1994: 55) ning "Suomen kielen perussanakirja" põhjal *pieni*-tüüpi (SKPS I: XV).

TABEL 1. Testisõnade kuuluvus muuttüüpidesse Ilmar Tomuski raamatu "Soome keele õpik keskkoolile" ja "Suomen kielen perussanakirja" põhjal.

Testi esimene osa	Soome keele õpik keskkoolile	Suomen kielen perussanakirja
mänty	luku	1 valo
kallio	kallio	3 valtio
paperi	kaupunki	6 paperi
tähti	lehti	7 ovi
vanha	virta	9 kala
mustikka	mansikka	14 solakka
taistelija	tekijä	12 kulkija
kylä	sota	10 koira
rakentaja	laulaja	10 koira
oikea	korkea	15 korkea
vanhempi	parempi	16 vanhempi
työ	maa	18 maa, 19 suo
sieni	nuori	26 pieni
lumi	liemi	24 uni
länsi	kynsi	28 kynsi
lapsi	lapsi	29 lapsi
vesi	käsi	27 käsi
viides	kolmas	45 kahdeksas
sormus	hallitus	39 vastaus
sininen	hevonen	38 nainen
puhelin	avain	33 kytkin
mieletön	onneton	34 onneton
ylpein	suurin	35 lämmin
kyynel	tytär	49 askel
lyhyt	lyhyt	43 ohut
kirves	rakas	41 vieras
altis	kallis	41 vieras
hammas	rakas	41 vieras
kirje	lähde	48 hame
lukenut	oppinut	77 kuollut

Sõnad *kirves* ja *altis* on küll nii I. Tomuski õpiku (Tomusk 1994: 55) kui ka "Suomen kielen perussanakirja" põhjal (SKPS I: XVI) samas tüübis, kuid kuna on tegemist eesti õpilase jaoks raske käändtüübiga ning erinevate tüvevokaalidega sõnadega, on mõlemad sõnad testis esindatud.

Testi läbiviimise esialgseks eesmärgiks oli probleemi olemasolus veendumine: kas ikka soome käändsõna mitmuse vormide moodustamine on eesti õpilase jaoks raske, nagu õpetamiskogemused näitavad. Eeldasin ka, et testi tulemuste põhjal selgub, millised muuttüübid ning käänded on veaohtlikumad ja kuivõrd mõjutab õige tüvevariandi valik mitmuse vormi moodustamist.

Test viidi läbi 1997 a. aprillis ja mais Tallinna Pedagoogikaülikooli soome keelt üldainena õppivate esimese ja teise aasta üliõpilaste ning Eesti keskkoolide üheteistkümnendate ja kaheteistkümnendate klasside õpilaste hulgas. Enne testi sooritamist ei korratud spetsiaalselt mitmuse vormide moodustamist. 105 eestlasest vastajat jagunesid järgmiselt:

1) Tallinna Pedagoogikaülikooli 20 eesti keele ja kirjanduse eriala üliõpilast ning 10 eesti keel võõrkeelena eriala üliõpilast, kes olid õppinud soome keelt üldainena kaks semestrit (ca 100 tundi);
2) 25 Hiiumaa Kärdla Keskkooli üheteistkümnenda klassi õpilast, kes olid õppinud soome keelt C-võõrkeelena kaks õppeaastat (ca 140 tundi);
3) 5O Tallinna Lilleküla Keskkooli kaheteistkümnenda klassi õpilast, kes olid õppinud soome keelt C-võõrkeelena kolm õppeaastat (ca 200 tundi).

Kuigi loomulik oleks eeldada, et üliõpilaste tase on tugevam: nad on teinud läbi suure konkursi ja on vanemad, selgus testi tulemustest, et eestlastest vastajate tase on üsna ühtlane. Teistest veidi paremini vastasid Lilleküla keskkooli kaheteistkümnenda klassi õpilased. Nemad olid soome keelt ka kõige kauem õppinud.

Ootamatult sain vastused kahekümne viielt vene rahvusest õpilaselt ja üliõpilaselt. Neist 16 olid Tallinna Pedagoogikaülikooli eesti keel võõrkeelena eriala teise aasta üliõpilased, kes õppisid soome keelt üldainena teist semestrit (ca 100 tundi), ning 9 Narva Humanitaargümnaasiumi kaheteistkümnenda klassi õpilast, kes õppisid soome keelt C-võõrkeelena kolmandat õppeaastat (ca 200 tundi).

Kuigi eestlastest ja venelastest vastajate arv on väga erinev , peegeldab see väga hästi tegelikku olukorda: soome keelt õpetatakse C-võõrkeelena vene keskkoolidest ainult Narva Humanitaargümnaasiumis.

Venelastest katseisikute olemasolu tõttu tekkis mõte võrrelda eesti ja vene rahvusest õpilaste vastuseid ning uurida, kas emakeel (soome keelele lähedane sugulaskeel) aitab eestlasi soome käändsõna mitmuse vormide moodustamisel või mitte.

Alljärgnevate järelduste aluseks on testi esimene osa – kontekstivabad sõnad. Maisa Martini väitekirja eeskujul (Martin 1995: 94–100) vaatlesin kaht parameetrit:

1) õigete vastuste protsenti vastuste koguhulgast
2) erinevate vastusevariantide (sealhulgas õigete vastuste) arvu.

Kuna eestlastest ja venelastest katseisikute arvu suure erinevuse tõttu on vastusevariantide arv raskesti võrreldav, jääb see valdkond antud käsitlusest välja.

Õigeteks vastusteks on loetud kõik "Suomen kielen perussanakirja" ja I. Tomuski raamatus "Soome keele õpik keskkoolile" esitatud paralleelvormid (v.a. luulekeelsed).

TABEL 2. Testi esimese osa õiged vastusevariandid.

	pl. nom.	pl. gen.	pl. part.	pl. illat.	pl. transl.
mänty	männyt	männyjen	mäntyjä	mäntyihin	männyiksi
kallio	kalliot	kallioiden kallioitten	kallioita	kallioihin	kallioiksi
paperi	paperit	paperien papereiden papereitten	papereita papereja	papereihin	papereiksi
tähti	tähdet	tähtien	tähtiä	tähtiin	tähdiksi
vanha	vanhat	vanhojen	vanhoja	vanhoihin	vanhoiksi
mustikka	mustikat	mustikoiden mustikkojen	mustikoita mustikkoja	mustikoihin mustikkoihin	mustikoiksi mustikkoiksi
taistelija	taistelijat	taistelijoiden	taistelijoita	taistelijoihin	taistelijoiksi
kylä	kylät	kylien	kyliä	kyliin	kyliksi
rakentaja	rakentajat	rakentajien rakentajain	rakentajia	rakentajiin	rakentajiksi
oikea	oikeat	oikeiden	oikeita	oikeihin	oikeiksi
vanhempi	vanhemmat	vanhempien	vanhempia	vanhempiin	vanhemmiksi
työ	työt	töiden	töitä	töihin	töiksi
sieni	sienet	sienien sienten	sieniä	sieniin	sieniksi
lumi	lumi	lumien lunten	lumia	lumiin	lumiksi
länsi	lännet	länsien	länsiä	länsiin	länsiksi
lapsi	lapset	lapsien lasten	lapsia	lapsiin	lapsiksi
vesi	vedet	vesien	vesiä	vesiin	vesiksi
viides	viidennet	viidensien	viidensiä	viidensiin	viidensiksi
sormus	sormukset	sormuksien sormusten	sormuksia	sormuksiin	sormuksiksi
sininen	siniset	sinisien sinisten	sinisiä	sinisiin	sinisiksi
puhelin	puhelimet	puhelimien puhelinten	puhelimia	puhelimiin	puhelimiksi
mieletön	mielettömät	mielettömien	mielettömiä	mielettömiin	mielettömiksi

ylpein	ylpeimmät	ylpeimpien	ylpeimpiä	ylpeimpiin	ylpeimmiksi
kyynel	kyynelet	kyynelien	kyyneliä	kyyneliin	kyyneliksi
lyhyt	lyhyet	lyhyiden	lyhyitä	lyhyihin	lyhyiksi
kirves	kirveet	kirveiden kirveitten kirvesten	kirveitä	kirveisiin kirveihin	kirveiksi
altis	alttiit	alttiiden altteiden altisten	altteita	altteisiin	altteiksi
hammas	hampaat	hampaiden hampaitten hammasten	hampaita	hampaisiin hampaihin	hampaiksi
kirje	kirjeet	kirjeiden	kirjeitä	kirjeisiin	kirjeiksi
lukenut	lukeneet	lukeneiden	lukeneita	lukeneisiin lukeneihin	lukeneiksi

Mitme lubatud paralleelvariandi korral on õigete vastuste protsendid liidetud.

Kahjuks ei võimalda artikli piiratud maht esitada kõiki vastusevariante ega analüüsida iga sõnatüübi puhul, milliseid vigu tehti. Seetõttu piirdun testi tulemuste statistilise ülevaate ning esialgsete järeldustega.

Testi tulemustest selgus, et soome käändsõna mitmuse vormide moodustamisel ei aita eestlasi emakeel. Vene õpilaste õigete vastuste protsent on eestlastega võrreldes suurem kõikide käänete osas. Käändevormidest oli nii eestlastel kui ka venelastel ootuspäraselt kõige lihtsam moodustada pluurali nominatiivi vorme. Obliikvakäänetest oli kõige suurem õigete vastuste protsent nii eestlastel kui ka venelastel partitiivis, mis võib olla seletatav partitiivi vormide suhteliselt suure esinemissagedusega ning asjaoluga, et tihti on partitiiv esimesi mitmuse käändeid, mida õpetama hakatakse (Martin 1995: 82). Kõige vähem õigeid vastuseid esines eestlastel illatiivis. Seegi on ootuspärane, sest soome illatiiv erineb eesti vastavast käändest oluliselt. Raskendavateks teguriteks on illatiivi puhul tüve ja tunnusevariantide rohkus, astmevahelduslikel sõnadel ka astme valik Venelastel esines kõige vähem õigeid vastuseid translatiivis.

TABEL 3. Mitmuse käänete keskmised õigete vastuste protsendid.

eestlased (N = 105)	venelased (N = 25)
pl. nom. 65,1 % pl. part. 48,7 % pl. gen. 43,5 % pl. transl. 41,7 % pl. illat. 39,1 %	pl. nom. 83,1 % pl. part. 64,5 % pl. gen. 59,9 % pl. illat. 57,2 % pl. transl. 54,2 %

Vene õpilaste õigete vastuste protsent on suurem ka enamus käändtüüpide puhul. Eestlaste õigete vastuste protsent oli venelastest suurem või võrdne ainult väheste sõnade osas.

Käände- ja mitmuse allomorfi valikust tunduvalt raskem on õige tüvevariandi valik. Kuigi eestlane peaks emakeele ulatusliku flektiivsuse tõttu olema tüvevaheldustega harjunud, mõjutab nähtavasti eesti ja soome keele tüvevahelduste eritüübilisus. (Remes 1995: 87). Pluurali nominatiivi, aga ka teiste käänete vaatlemisel selgus, et mida muutumatum on tüvi, seda rohkem on õigeid vastuseid. Nii eestlastel kui ka venelastel on pingerea alguses sõnad, mille mitmuse vorm liitub muutumatule tüvele. Erinevatest tüvevaheldustest on kõige lihtsam tüvevokaali vaheldus *-i- – -e-*, kõige raskemad aga need soome keele tüvevaheldused, mida eesti keeles ei ole (näit. *viides: viidennet: viidensien, mieletön: mielettömät: mielettömien, ylpein: ylpeimmät: ylpeimpien, altis: alttiit: alttiiden*).

TABEL 4. Sõnad, mille õigete vastuste protsent on eestlastel venelastest suurem või nendega võrdne.

sõnad		eestlased (N=105)	venelased (N=25)
pl. nom.	paperi	92 %	92 %
	ylpein	17 %	0 %
pl. gen.	mänty	59 %	40 %
	tähti	57 %	48 %
	taistelija	55 %	52 %
	oikea	48 %	44 %
	ylpein	2 %	0 %
pl. part.	mänty	67 %	64 %
	oikea	59 %	36 %
	kirje	55 %	52 %
	tähti	52 %	48 %
	länsi	49 %	48 %
	ylpein	5 %	0 %
pl. illat.	tähti	48 %	48 %
	hammas	52 %	40 %
	kirje	30 %	28 %
	ylpein	3 %	0 %
	altis	3 %	0 %
pl. transl.	kirje	62 %	56 %
	hammas	57 %	40 %
	oikea	55 %	48 %
	mustikka	51 %	32 %
	mieletön	25 %	24 %
	ylpein	10 %	0 %

Kui vaadelda viie käände – mitmuse nominatiivi, genitiivi, partitiivi, illatiivi ja translatiivi – keskmist õigete vastuste protsenti sõnatüüpide kaupa, siis

selgub, et eestlastel ja venelastel on nii pingerea alguses kui ka lõpus suhteliselt palju samu sõnu. Nii on kümne vähem vigu põhjustanud sõnatüübi hulgas kuus eestlastele ja venelastele ühist sõna *(lapsi, paperi, kallio, työ, vanha, lumi)* ning kümne enam vigu põhjustanud sõnatüübi hulgas samuti kuus ühist sõna *(rakentaja, kyynel, mieletön, viides, ylpein, altis)*. Nähtavasti on tegemist vastavalt kergemate ja raskemate soome keele käändtüüpidega.

TABEL 5. Õigete vastuste protsendi ja erinevate tüvevahelduste seos pluurali nominatiivis. Tähistused: Ø – mitmuse tunnus liitub muutumatule tüvele; *-i- – -e-* tüvevokaali vaheldus.

eestlased (N= 105)		venelased (N= 25)	
kylä/t 93 %	Ø	**kylä**/t 100 %	Ø
vanha/t 93 %	Ø	**oikea**/t 100 %	Ø
kallio/t 92 %	Ø	**kallio**/t 100 %	Ø
paperi/t 92 %	Ø	**työ**/t 100 %	Ø
työ/t 91 %	Ø	mustika/t 100 %	
lapse/t 90 %	*-i- – -e-*	lapse/t 100 %	*-i- – -e-*
siene/t 89 %	*-i- – -e-*	siene/t 96 %	*-i- – -e-*
lume/t 87 %	*-i- – -e-*	**vanha**/t 96 %	Ø
oikea/t 87 %	Ø	sormukse/t 96 %	
taistelija/t 87 %	Ø	sinise/t 96 %	
rakentaja/t 87 %	Ø	vede/t 96 %	*-i- – -e-*
sinise/t 87 %		**paperi**/t 92 %	Ø
vede/t 78 %	*-i- – -e-*	lume/t 92 %	*-i- – -e-*
männy/t 77 %		**taistelija**/t 92 %	Ø
sormukse/t 71 %		männy/t 92 %	
tähde/t 67 %	*-i- – -e-*	**rakentaja**/t 88 %	Ø
hampaa/t 66 %		hampaa/t 88 %	
puhelime/t 63 %		viidenne/t 88 %	
vanhemma/t 57 %		lukenee/t 88 %	
mustika/t 53 %		tähde/t 84 %	*-i- – -e-*
kyynele/t 50 %		lyhye/t 80 %	
lukenee/t 45 %		kirvee/t 72 %	
lyhye/t 45 %		puhelime/t 68 %	
länne/t 43 %		vanhemma/t 60 %	
kirjee/t 43 %		kirjee/t 60 %	
viidenne/t 36 %		mielettömä/t 60 %	
kirvee/t 34 %		kyynele/t 56 %	
mielettömä/t 26 %		länne/t 48 %	
ylpeimmä/t 17 %		alttii/t 32 %	
altii/t 5 %		ylpeimmä/t 0 %	

TABEL 6. Keskmine õigete vastuste protsent (pl. nom., gen., part., illat., transl.) käändtüüpide kaupa.

eestlased (N=105)	venelased (N=25)
lapsi 67,0 %	lapsi 90,4 %
paperi 64.0 %	kylä 87,2 %
kallio 63,8 %	lumi 87,0 %
työ 60,8 %	sininen 84,0 %
vanha 59,8 %	vanha 83,2 %
lumi 58,8 %	kallio 78,4 %
sieni 61,8 %	paperi 78,4 %
taistelija 56,2 %	lukenut 78,4 %
hammas 56,0 %	sormus 77,6 %
oikea 55,8 %	työ 76,8 %
sininen 55,8 %	vesi 76,8 %
mänty 54,4 %	kirves 76,0 %
kylä 54,4 %	sieni 76,0 %
vesi 52,6 %	vanhempi 65,6 %
kirje 49,9 %	hammas 64,8 %
kirves 48,8 %	taistelija 64,0 %
tähti 47,2 %	mänty 60,8 %
länsi 47,2 %	puhelin 58,4 %
vanhempi 47,0 %	mustikka 58,4 %
sormus 43,2 %	lyhyt 55,2 %
mustikka 43,0 %	oikea 55,2 %
puhelin 41,6 %	länsi 53,6 %
rakentaja 40,6 %	rakentaja 53,6 %
lukenut 37,6 %	viides 52,8 %
lyhyt 34,0 %	tähti 51,2 %
kyynel 26,6 %	kirje 50,4 %
mieletön 24,6 %	mieletön 44,0 %
viides 15,6 %	kyynel 40,0 %
ylpein 11,4 %	altis 16,4 %
altis 3,8 %	ylpein 0 %

Testi esimese osa tulemuste põhjal võib teha esialgseid järeldusi rohkem ja vähem vigu põhjustanud käändevormide, käändtüüpide ja tüvevahelduste kohta. Sisuline vigade analüüs sõnatüüpide ja veatüüpide kaupa on juba edasise uurimise teema. Tundes veaohtlikemaid piirkondi soome käändsõna mitmuse moodustamisel, on nii eesti kui ka vene õpetajatel ning õppekirjanduse autoritel võimalik õpetamisprotsessis keskenduda õpilastele enam raskusi valmistavatele käändevormidele ja muuttüüpidele ning kulutada vähem aega nende vormide õpetamiseks, mida õpilased kergemini omandavad.

Kasutatud kirjandus

Martin, M. 1990. Suomi toisena kielenä: esimerkkejä taivutusmuotojen tuottamisesta. Teoses Tommola (toim.) *Foreign Language Comprehension and Produktion, AFinLA Yearbook 48*. Turku, 89–102.

Martin, M. 1995. *The Map and the Rope. Finnish Nominal Inflektion as a Learning Target*. Jyväskylä.

Remes, H. 1995. *Suomen ja viron vertailevaa taivutustypologiaa*. Oulu.

Sark, K. 1994. *Yy kaa koo. Suomea kouluille 1*.Tallinn.

Sark, K. 1995. *YY kaa koo. Suomea kouluille 2*.Tallinn.

Sulkala, H. 1994. *Suomi toisena kielenä kielisukulaisille*. Teoksessa H. Sulkala, H. Laanekask (toim.) Lähivertailuja 8. OYSSKLT 40. Oulu, 106–113.

Suomen kielen perussanakirja I–III, 1990. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 55. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Tomusk, I. 1994. *Soome keele õpik keskkoolile*. Tallinn.

Õispuu, J. 1997. *Soome keel eesti koolis: õpetamise taust ja õppekirjandus*. Teoksessa *Soome keele aineraamat*. Tallinn, 16–21.

LISA 1
Testi teise ja kolmanda osa ülesanded

2. Kirjuta lünka õige mitmuse vorm.

Kaikkialla Suomessa on paljon .....(metsä).
Suomen .....(joki) ja .....(järvi) ui .....(kaikenlainen kala).
.....(puu) lehdet hohtavat .....(keltainen).
Suomen .....(pelto) kasvaa eri .....(viljalaji).
Nykyajan.....(keittiö) löytyy .....
(mikroaaltouuni, monitoimikone, tehosekoitin).
Hän on viettänyt.....(pitkä tunti) .....(elokuva).
Isoäiti kertoo aina .....(hauska tarina).
Anne ja Kalle haluavat .....(aikuinen) tulla..... (runoilija), mutta
Tiina ja Pille .....(opettaja).
Eestissä ei ole .....(korkea vuori).
.....(isompi huone) riittää tilaa kaikille.
.....(viisas lapsi) on tulevaisuutta.
On aina hyvä osata .....(vieras kieli).
Joskus voi ..... (sanaton kysymys) saada tietää enemmänkin.
Tiedätkö .....(suurin manner)?
Tarvitsen tänään .....(neljäs avain).
.....(väsynyt käsi) on vaikea lopettaa .....(työ).
.....(kirjan kansi) on kiinnostavia kuvia.
Molemmat lapset nukkuivat .....(kaunis kätkyt).

3. Pane laused mitmusesse.

Näit. Hän tapasi kadulla poikaa. Hän tapasi kaduilla poikia.

Hyllyllä ei ole ohutta kirjaa. .....
Pienessä valtiossa ihmiset yleensä tuntevat toisia. .....
Lahjoitamme rakkaimmalle äidille kauniin kukan (mitmuses osastav). .....
Lapsi poimii tieltä kiveä. .....
Lusikan vartta vuoleskellaan veitsellä. .....
Tulevaisuudessa tarvitaan sekä tutkijaa, että kääntäjää. .....
Puhtaassa lähteessä on aina kirkas vesi. .....
Onnettomalla ihmisellä ei ole ystäviä. .....
Parempana vuotena oli ruokaa riittänyt kaikille. .....
Hänet tunnetaan pehmeästä sydämestä. .....
Kolmannella jäniksellä oli jo harmaa turkki. .....
Isä lahjoitti sormuksen rakkaalle tyttärelle. .....
Oppineen ihmisen on helppo löytää työtä. .....

LISA 2.
Õigete vastuste protsent

Pluurali nominatiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
kylä 93 %	kylä 100 %
vanha 93 %	mustikka 100 %
paperi 92 %	oikea 100 %
kallio 92 %	kallio 100 %
työ 91 %	työ 100 %
lapsi 90 %	lapsi 100 %
sieni 89 %	sieni 96 %
lumi 87 %	vanha 96 %
oikea 87 %	sormus 96 %
taistelija 87 %	sininen 96 %
rakentaja 87 %	vesi 96 %
sininen 87 %	paperi 92 %
vesi 78 %	lumi 92 %
mänty 77 %	taistelija 92 %
sormus 71 %	mänty92 %
tähti 67 %	rakentaja 88 %
hammas 66 %	hammas 88 %
puhelin 63 %	viides 88 %
vanhempi 57 %	lukenut 88 %
mustikka 53 %	tähti 84 %
kyynel 50 %	lyhyt 80 %
lyhyt 45 %	kirves 72 %
lukenut 45 %	puhelin 68 %
länsi 44 %	vanhempi 60 %
kirje 43 %	mieletön 60 %
viides 36 %	kirje 60 %
kirves 34 %	kyynel 56 %
mieletön 26 %	länsi 48 %
ylpein 17 %	altis 32 %
altis 5 %	ylpein 0 %
keskmine 65,1 %	keskmine 83,1 %

Pluurali genitiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
paperi 63 %	lumi 96 %
mänty 59 %	sininen 92 %
lapsi 59 %	lapsi 92 %
tähti 57 %	vesi 88 %
sieni 57 %	vanha 84 %
työ 56 %	kylä 80 %
taistelija 55 %	kirves 80 %
kirje 54 %	sieni 80 %
sininen 53 %	sormus 76 %

lumi 52 %	hammas 76 %
länsi 51 %	paperi 72 %
hammas 51 %	kallio 64 %
vanha 51 %	länsi 64 %
sormus 50 %	työ 64 %
oikea 48 %	vanhempi 64 %
kallio 48 %	lukenut 64 %
vanhempi 47 %	kirje 56 %
kirves 47 %	taistelija 52 %
vesi 46 %	mustikka 52 %
kylä 43 %	tähti 48 %
puhelin 38 %	kyynel 48 %
lukenut 36 %	mieletön 48 %
rakentaja 30 %	lyhyt 48 %
lyhyt 30 %	oikea 44 %
mustikka 29 %	mänty 40 %
mieletön 24 %	rakentaja 40 %
kyynel 24 %	viides 36 %
viides 10 %	puhelin 34 %
altis 6 %	altis 16 %
ylpein 2 %	ylpein 0 %
keskmine 43,5 %	keskmine 59,9 %

Pluurali partitiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N= 25)
mänty 67 %	lapsi 96 %
lapsi 66 %	sininen 92 %
kallio 60 %	vanha 88 %
sieni 59 %	vesi 88 %
oikea 59 %	lumi 84 %
vanha 58 %	kylä 84 %
työ 57 %	sormus 84 %
sormus 56 %	työ 80 %
paperi 56 %	hammas 80 %
kirves 55 %	kirves 76 %
kirje 55 %	paperi 76 %
hammas 54 %	vanhempi 76 %
tähti 52 %	lukenut 76 %
lumi 51 %	kallio 68 %
sininen 50 %	sieni 68 %
taistelija 49 %	mänty 64 %
länsi 49 %	taistelija 60 %
vesi 49 %	kirje 52 %
vanhempi 48 %	puhelin 52 %
kylä 44 %	tähti 48 %
lyhyt 43 %	lyhyt 48 %
mustikka 41 %	länsi 48 %
lukenut 39 %	viides 48 %
puhelin 36 %	mieletön 48 %
rakentaja 30 %	mustikka 48 %

mieletön 25 %	rakentaja 44 %
kyynel 17 %	altis 44 %
viides 12 %	oikea 36 %
ylpein 5 %	kyynel 32 %
altis 3 %	ylpein 0 %
keskmine 48,7 %	keskmine 64,5 %

Pluurali illatiiv

eestlased (N= 105)	venelased (N=25)
mänty 64 %	kallio 88 %
kallio 60 %	kylä 84 %
lapsi 54 %	kirves 84 %
sormus 53 %	lapsi 80 %
hammas 52 %	paperi 80 %
kirves 51 %	sininen 76 %
työ 51 %	lukenut 76 %
paperi 51 %	lumi 72 %
sieni 50 %	vanha 72 %
sininen 50 %	sormus 72 %
lumi 49 %	vesi 68 %
tähti48 %	työ 68 %
kylä 47 %	sieni 68 %
länsi 46 %	mänty 68 %
vesi 46 %	mustikka 60 %
vanhempi 46 %	puhelin 56 %
taistelija 46 %	vanhempi 56 %
mustikka 41 %	taistelija 56 %
vanha 38 %	länsi 52 %
puhelin 35 %	tähti 48 %
lukenut 34 %	viides 48 %
oikea 30 %	lyhyt 48 %
rakentaja 30 %	oikea 48 %
kirje 30 %	rakentaja 48 %
mieletön 23 %	hammas 40 %
kyynel 19 %	mieletön 40 %
lyhyt 13 %	kyynel 32 %
viides 11 %	kirje 28 %
ylpein 3 %	ylpein 0 %
altis 3 %	altis 0 %
keskmine 39,1 %	keskmine 57,2 %

Pluurali translatiiv

eestlased (N = 105)	venelased (N = 25)
lapsi 66 %	kylä 88 %
kirje 62 %	lukenut 88 %
kallio 59 %	lumi 87 %
vanha 59 %	lapsi 84 %
hammas 57 %	vanha 76 %
kirves 57 %	työ 72 %
oikea 55 %	paperi 72 %
lumi 54 %	kallio 72 %
sieni 54 %	vanhempi 72 %
paperi 54 %	sieni 68 %
mustikka 51 %	kirves 68 %
työ 49 %	sininen 64 %
länsi 46 %	sormus 60 %
kylä 45 %	taistelija 60 %
taistelija 44 %	länsi 56 %
vesi 44 %	kirje 56 %
lyhyt 42 %	lyhyt 52 %
sininen 39 %	oikea 48 %
vanhempi 37 %	rakentaja 48 %
puhelin 36 %	mieletön 48 %
mänty 35 %	vesi 44 %
sormus 34 %	viides 44 %
lukenut 32 %	mänty 40 %
rakentaja 26 %	hammas 40 %
mieletön 25 %	mustikka 32 %
kyynel 23 %	kyynel 32 %
tähti 12 %	tähti 28 %
ylpein 10 %	mieletön 24 %
viides 9 %	altis 20 %
altis 2 %	ylpein 0 %
keskmine 40,6 %	keskmine 54,2 %